

Lovforslag nr. L 337. Fremsat den 27. maj 1993 af indenrigsministeren (Birte Weiss)

Forslag

til

Lov om nævnet for etnisk ligestilling

§ 1. Der nedsættes et nævn for etnisk ligestilling, der har til formål, at sørge for at spørgsmålet om etnisk ligestilling inddrages i flest mulige sider af samfundslivet, samt at den forskelsbehandling, der eventuelt udøves mellem personer med dansk oprindelse og anden etnisk oprindelse, synliggøres og modvirkes.

§ 2. Nævnet for etnisk ligestilling har til opgave at bekæmpe forskelsbehandling i alle dens aspekter samt at understøtte, at alle etniske grupper i samfundet, uanset forskelle i forudsætninger, gives mulighed for at udøve deres aktiviteter på lige fod.

Stk. 2. Nævnet kan af egen drift eller efter anmodning undersøge forhold, der er omfattet af lovens formål.

Stk. 3. Nævnet afgør, om en henvendelse giver anledning til undersøgelse. Nævnet behandler ikke enkeltsager.

Stk. 4. Nævnet fastsætter selv, hvorledes det tilvejebringer grundlaget for sin virksomhed.

§ 3. Nævnet rådgiver Folketinget, regeringen, lokale og centrale myndigheder, lokale beslutningstagere, organisationer og institutioner samt andre dele af samfundet, som kan medvirke til at synliggøre og modvirke etnisk forskelsbehandling.

Stk. 2. Nævnet afgiver en årlig beretning med planer og mål for sin virksomhed til regeringen og Folketinget.

§ 4. Nævnet for etnisk ligestilling består af en uafhængig formand, som udpeges af stats-

ministeren, og 14 medlemmer der beskikkes af statsministeren, idet

2 medlemmer udpeges af Indvanderrådet

2 medlemmer udpeges af Indvandrerne Repræsentantskab

1 medlem udpeges af Indvandrerforeningernes Sammenslutning i Danmark

1 medlem udpeges af Indvandrerne Fællesråd i Danmark

1 medlem udpeges af Mellemløst Samvirke

1 medlem udpeges af Dansk Flygtningehjælp

1 medlem udpeges af Dansk Folkeoplysnings Samråd

1 medlem udpeges af Kommunernes Landsforening

1 medlem udpeges af Amdradsforeningen

1 medlem udpeges af Landsorganisationen i Danmark

1 medlem udpeges af Dansk Arbejdsgiverforening

1 tilforordnet medlem udpeges af regeringen fra Indenrigsministeriet. Dette medlem har ikke stemmeret.

Stk. 2. Beskikkelserne gælder for 4 år ad gangen med mulighed for forlængelse.

Stk. 3. Nævnet for etnisk ligestilling fastsætter selv sin forretningsorden.

§ 5. Loven træder i kraft den 1. oktober 1993.

§ 6. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Baggrund.

Baggrunden for lovforslaget er Folketingets vedtagelse af beslutningsforslag om bedre integration og sikring af udlændinges retsstilling i Danmark den 18. juni 1992 (B 65).

Blandt flere andre punkter til fremme af en bedre integration og sikring af udlændinges retsstilling skulle regeringen i henhold til beslutningsforslaget nedsætte et hurtigtarbejdende udvalg, der skulle komme med forslag til oprettelse og sammensætning af et rådgivende organ med henblik på sikring af ligebehandling af udlændinge og danskere.

Folketingets ønske hermed har været at skabe grundlag for, at de rettigheder, der tilkommer udlændinge eller personer uden dansk oprindelse, respekteres.

Endelig skal vedtagelsen af folketingsbeslutningen og dermed nedsættelsen af udvalget ses i forlængelse af Folketingets debat den 3. december 1991 om racisme, hvor et enigt Folketing besluttede at fordømme enhver diskrimination, fysisk vold eller offentlige angreb, der tager udgangspunkt i menneskers etniske, religiøse eller nationale baggrund.

Regeringen nedsatte i oktober 1992 et udvalg med repræsentation fra Bolig-, Arbejds-, Justits-, Kultur-, Social- og Undervisnings- og Indenrigsministeriet (formandskab/sekretariat) samt Mellemfolkeligt Samvirke, Dansk Flygtningehjælp og Indvanderrådet.

Nedsættelse af udvalget

Udvalgets medlemmer blev udpeget i oktober 1992. Udvalget afleverede sin rapport i februar 1993 til indenrigsministeren med indstilling om oprettelse af et nævn for etnisk ligestilling. Udvalgets rapport blev til på baggrund af en række møder, hvor man har drøftet hensigten med det af Folketinget ønskede organ. Man har i udvalget drøftet en række centrale spørgsmål vedrørende et sådant ligestillingsnævns nedsættelse og virke. Man har i den forbindelse navnlig drøftet nævnets sammensætning samt

spørgsmålet om, hvorledes man sikrer nævnets uafhængighed.

Det har været et udgangspunkt i udvalgets arbejde, at nævnet skal have mulighed for at virke i alle dele af samfundet, med henblik på at folk af forskellig oprindelse og med forskellig kultur, religion og sproglig baggrund kan leve og respekteres på lige fod med folk af dansk oprindelse. Udvalget har i den forbindelse navnlig overvejet, på hvilke områder nævnet skal gøre en indsats for mest hensigtsmæssigt at kunne forfølge denne overordnede målsætning.

Man har i sine anbefalinger lagt til grund, at nævnet selv bør have mulighed for at definere sine arbejdsområder, men udvalget har dog peget på 4 områder, som man finder omfattes af etnisk ligestilling; det juridiske, det kulturelle, det moralske eller holdningsmæssige og endelig det praktiske og socio-økonomiske område.

Endelig har udvalget taget stilling til tilvejebringelse af et grundlag for nævnets virksomhed, nævnets rådgivningsfunktion og endelig nævnets sammensætning.

Der oprettes et selvstændigt sekretariat i tilknytning til Indenrigsministeriet.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Ifølge folketingsbeslutning om bedre integration og sikring af udlændinges retsstilling i Danmark (B 65) vedtaget den 18. juni 1992 skal der nedsættes et rådgivende organ med henblik på sikring af ligebehandling af udlændinge og danskere. Det udvalg, som afleverede en rapport i februar 1993, har undladt en nærmere afgrænsning af begrebet, udlændinge, og har i stedet taget udgangspunkt i definitionen i FN's konvention om afskaffelse af racediskrimination, hvor begrebet anvendes på »enhver person med anden race, hudfarve, afstamning eller national eller etnisk oprindelse end den danske«. Begrebet etnisk baggrund findes således mere dækkende end udlændinge.

Til § 2

Nævnet skal selv have mulighed for at definere sine arbejdsområder, således at der ikke lægges faste rammer for, hvilke opgaver nævnet skal beskæftige sig med.

Nævnets hovedformål er at fremme ligestilling mellem folk uanset etnisk baggrund. Udvalget har konstateret, at etnisk ligestilling omfatter såvel juridisk som adfærdsmæssige og kulturelle forhold samt den konkrete indsats, som udøves af mange forskellige grupper i samfundet.

Det juridiske indsatsområde omfatter en vurdering af, hvorvidt det vil være nødvendigt at foretage ændringer i den eksisterende eller kommende lovgivning med henblik på at fremme etnisk ligestilling.

Det kulturelle indsatsområde omfatter spørgsmål vedrørende værdier, normer og religiøst tilhørsforhold, herunder bl.a. hvordan man sikrer kulturelt ligeværd og muligheden for opretholdelse af kulturel forskellighed.

Det er af afgørende betydning for etnisk ligestilling at beskæftige sig med holdninger og adfærd i forhold til de etniske minoriteter. Spørgsmålet om hvilke initiativer, der kan tages for at mindske spændinger mellem danskere og etniske minoriteter, både i samfundslivet generelt og hos myndigheder, arbejdsgivere m.v. vil ligge indenfor nævnets arbejde på det holdningsmæssige indsatsområde.

Fremme af etnisk ligestilling omfatter endelig at se på initiativer, der giver etniske minoriteter reelle muligheder for at medvirke på lige fod med personer af dansk oprindelse i samfundslivet. Der kan i den forbindelse være tale om at se på den indsats, som omfatter samtlige borgere, og den indsats som specielt er rettet mod etniske minoriteter for at sikre reel ligestilling i samfundet.

Nævnet har i denne forbindelse selv mulighed for at sætte initiativer igang, både ved at rekvirere viden og dokumentation, og også ved at indgå i eksempelvis holdningsskabende aktiviteter.

Nævnet kan sikre sig det fornødne rådgivningsgrundlag gennem indsamling af viden, men nævnets medlemmer har desuden en pligt til at bistå med viden og fungere som kontaktpunkt til institutioner og andre. Nævnet kan derudover holde regelmæssige kontaktmøder med forskellige parter f.eks. beslutningstagere, myndigheder, organisationer og interessegrupper.

Såfremt man finder det fornødent, kan Folketinget nedsætte et udvalg til varetagelse af en jævnlig kontakt mellem nævnet og Folketinget. Medlemmerne vælges i givet fald blandt Folketingets medlemmer

ved begyndelsen af hvert folketingsår og efter afholdelse af folketingsvalg.

Til § 3

Det udvalg, som har afgivet rapport i februar 1993, har fundet det ønskeligt, at nævnet rådgiver de institutioner, der har kompetence og indflydelse på etniske ligestillingsproblemer og -spørgsmål, samt de institutioner, der har behov for rådgivning. Der er i loven ikke lagt grænser for, hvem nævnet skal rådgive, men det er vigtigt, at nævnets virksomhed kommer til at afspejle, at ligestilling mellem etniske minoriteter og danskere er et samfundsanliggende, således at der udover centrale og lokale beslutningstagere også kan gives rådgivning til andre samfundsinstitutioner og private organisationer.

Nævnet behandler ikke enkeltsager, men kan henvisе sådanne til relevante instanser. Enkeltsager kan dog danne grundlag for nævnets behandling af principielle spørgsmål.

Nævnet har mulighed for at deltage aktivt i arbejdet for at fremme etnisk ligestilling, f.eks. gennem generel oplysning og udredende virksomhed. Rådgivningen kan også bestå i at afgive indstillinger vedrørende forhold, der ikke nødvendigvis er udtrykt konkret ønske om.

Udover at afgive en årsberetning skal nævnet give en løbende orientering om etnisk ligestilling, foruden løbende vurdere og kommentere udviklingen på området som omfattes af loven.

Til § 4

I forslaget til sammensætningen af nævnet er der taget særlig hensyn til, at der gennem medlemmerne skabes en kontaktoverflade til brede befolkningsgrupper og deres organisationer. Desuden skal nævnet have en størrelse, der giver mulighed for regelmæssig mødevirksomhed.

Det har endvidere været hensigten at give nævnet en bred sammensætning, således at problemstillingerne bliver belyst ud fra en række forskellige indfaldsvinkler. Med den kompetence der er tillagt 2 indvandrerorganisationer samt Indvanderrådet og Indvandrerens Repræsentantskab til at udpege medlemmer af nævnet, er det søgt sikret, at nævnet også får en bred etnisk baggrund. I forbindelse med udpegelsen af de øvrige medlemmer af nævnet kan det dog også være hensigtsmæssigt at søge at lægge vægt på, om personen har en fremmed etnisk baggrund.

Formanden for nævnet skal være uafhængig, idet det ønskes at give nævnet en neutral og selvstændig status. Formanden vil være ulønnet.

Næstformanden skal udpeges blandt nævnets repræsentanter for de etniske minoriteter og er stedfortræder i formandens fravær.

Medlemmet fra Indenrigsministeriet skal sørge for jævnlig kontakt til de relevante ministerier på området.

Det kan desuden overvejes at nedsætte et kontaktorgan, der sammensættes efter behov, hvor nævnet

kan udpege de personer/organisationer, som nævnet mener er relevante i relation til de drøftede emner i nævnet.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Der er ingen økonomiske og administrative konsekvenser som følge af lovforslaget.